

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Komparatystyka literacko-kulturowa

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność filologia rosyjska		Kod zajęć 09FWSROSW.18P.06264.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia niestacjonarne wieczorowe		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Anna Stryjakowska, Beata Waligórska-Olejniczak		
Prowadzący zajęcia	Anna Stryjakowska, Beata Waligórska-Olejniczak, Edyta Fedorushkov, Anna Humeniuk		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Wprowadzenie i zapoznanie ze współczesnym dyskursem literaturoznawczym.
C2	Przekazanie wiedzy o metodologii badań komparatystycznych.
C3	Przygotowanie do analizy dzieła literackiego w kontekście kulturowym poprzez pogłębione zapoznanie z podstawowymi kategoriami kulturowymi.
C4	Kształtowanie umiejętności identyfikowania analogii i rozbieżności między tekstami kultury dzięki usystematyzowanej wiedzy nt. specyficznych zjawisk kultury rosyjskiej.
C5	Kształtowanie umiejętności krytycznego podejścia do tekstu artystycznego.
C6	Rozwijanie umiejętności pogłębionego, „zaangażowanego” czytania dzieła literackiego.
C7	Rozwijanie umiejętności komunikacji i pracy w grupie oraz właściwej postawy i odpowiedzialnego stosunku do zajęć.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu literatury rosyjskiej oraz ogólnej wiedzy o kulturze.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozpoznaje miejsce komparatystyki literacko-kulturowej we współczesnym dyskursie literaturoznawczym	FWS_K1_W01, FWS_K1_W02	Kolokwium ustne
W2	nazywa elementarną terminologię w zakresie komparatystyki literacko-kulturowej, nazywa podstawowe założenia i argumentacje kulturowej teorii literatury, teorii intertekstualności (z uwzględnieniem jej statusu we współczesnej kulturze)	FWS_K1_W02, FWS_K1_W03, FWS_K1_W04, FWS_K1_W05	Kolokwium ustne
W3	zna i rozumie kategorie uwzględniane we współczesnych metodologiach literaturoznawczych (karnawalizacja, reifikacja, intersemiotyczność, semiotyka miasta, etc.)	FWS_K1_W03, FWS_K1_W07, FWS_K1_W08	Kolokwium ustne
W4	wskazuje wartości rosyjskojęzycznego dziedzictwa kulturowego	FWS_K1_W05, FWS_K1_W06	Kolokwium ustne
W5	tłumaczy własne sądy w oparciu o przeczytany materiał	FWS_K1_W10, FWS_K1_W11	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	nakreśla charakterystyczne zjawiska i pojęcia stanowiące o specyfice kultury rosyjskiej (jurodiwyj, starzec, ikona, tekst petersburski literatury rosyjskiej, etc.)	FWS_K1_U07, FWS_K1_U09, FWS_K1_U14	Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	analizuje kategorie estetyczne i odnosi je do czytanych tekstów literackich	FWS_K1_U03, FWS_K1_U04, FWS_K1_U05, FWS_K1_U09, FWS_K1_U14	Kolokwium ustne
U3	potrafi zdiagnozować powiązania komparatystyki z innymi dyscyplinami humanistycznymi	FWS_K1_U03, FWS_K1_U07, FWS_K1_U14	Kolokwium ustne
U4	posługuje się fundamentalnymi kategoriami kulturowymi (piękno, tragizm, mit, etc.) do samodzielnych odczytań tekstów humanistycznych	FWS_K1_U04, FWS_K1_U06, FWS_K1_U08, FWS_K1_U14	Kolokwium ustne
U5	formułuje własne argumenty z wykorzystaniem poglądów autorów opracowań krytycznych	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03, FWS_K1_U14	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest chętna/y pracować w grupie	FWS_K1_K03, FWS_K1_K05, FWS_K1_K10	Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusji
K2	jest świadoma/y dynamiki rozwoju zjawisk literackich i kulturowych	FWS_K1_K01, FWS_K1_K02, FWS_K1_K04, FWS_K1_K08, FWS_K1_K09, FWS_K1_K10	Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Komparatystyka literacko-kulturowa. Przedmiot i metodologia. Miejsce we współczesnym dyskursie literaturoznawczym. Komparatystyka intersemiotyczna.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5	Konwersatorium
2.	Dzieło literackie w kontekście kulturowym. Kulturowe uwarunkowania poznania humanistycznego. Koncepcja dzieła otwartego (M. Bachtin, U. Eco). Dzieło literackie jako specyficzne narzędzie i medium poznawcze. Pogłębione czytanie tekstu literackiego a problem kompetencji odbiorcy „zaangażowanego”.	W1, W2, W3, W4, W5, U2, U3, U4, U5	Konwersatorium
3.	Intertekstualność. Wielokulturowość. Kulturowa teoria literatury.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5, K1, K2	Konwersatorium
4.	Miasto jako przedmiot badań semiotyki kultury. Petersburg i „tekst petersburski literatury rosyjskiej”.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5	Konwersatorium
5.	Wyróżniki kultury i duchowości rosyjskiej: jurodiwyj.	W1, W2, W3, W4, W5, U2, U3, U5	Konwersatorium
6.	Wyróżniki kultury i duchowości rosyjskiej: starzec.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Tekst literacki w kontekście intersemiotycznym. Taniec jako tekst pisany ciałem. Taniec Isadory Duncan w kontekście Wielkiej Reformy Teatralnej.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5, K1, K2	Konwersatorium
8.	Karnawał i karnawalizacja w kulturze współczesnej. Koncepcja symulakrum J. Baudrillarda.	W1, W2, W3, W4, W5, U2, U3, U4, U5	Konwersatorium
9.	Problem reifikacji w literaturze, filozofii i sztuce. Dekodowanie ciała.	W1, W2, W3, W4, W5, U2, U3, U4, U5	Konwersatorium
10.	Tragedia. Tragiczność bytu. Tragizm ludzkiej egzystencji. Namysł nad kategorią tragizmu w ujęciu historycznym.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5, K1, K2	Konwersatorium
11.	Mit jako system semiologiczny. Odczytanie i rozszyfrowanie mitu. Potrzeba i granice mitologii.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5	Konwersatorium
12.	Pojęcie piękna w ujęciu historycznym i kulturowym.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U5	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda projektu, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Warunki zaliczenia: - obecność na zajęciach, - aktywny udział i zaangażowanie w trakcie zajęć, przygotowanie i wygłoszenie prezentacji multimedialnej - znajomość zalecanej literatury przedmiotu - zaliczenie kolokwium ustnego Kryteria oceniania wg skali stosowanej na UAM: bardzo dobry – student/ka z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji podczas zajęć, w trakcie prezentacji multimedialnej prezentuje umiejętność pracy w grupie, w trakcie kolokwium ustnego prezentuje bardzo dobrą i uporządkowaną wiedzę z zakresu omawianych zagadnień; dobry plus - student/ka z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji podczas zajęć, w trakcie prezentacji multimedialnej prezentuje umiejętność pracy w grupie, w trakcie kolokwium ustnego prezentuje bardzo dobrą wiedzę z zakresu omawianych zagadnień; dobry - student/ka bierze udział w dyskusji podczas zajęć, w trakcie prezentacji multimedialnej prezentuje umiejętność pracy w grupie, w trakcie kolokwium ustnego prezentuje dobrą wiedzę z zakresu omawianych zagadnień; dostateczny plus - student/ka nie bierze udziału w dyskusji podczas zajęć, w trakcie prezentacji multimedialnej prezentuje umiejętność pracy w grupie, w trakcie kolokwium ustnego prezentuje dostateczną wiedzę z zakresu omawianych zagadnień; dostateczny - student/ka nie bierze udziału w dyskusji podczas zajęć, w trakcie prezentacji multimedialnej nie prezentuje umiejętności pracy w grupie, w trakcie kolokwium ustnego prezentuje dostateczną wiedzę z zakresu omawianych zagadnień; niedostateczny - student/ka nie bierze udziału w dyskusji w dyskusji podczas zajęć, nie wygłosił/a prezentacji multimedialnej, w trakcie kolokwium ustnego prezentuje niewystarczającą wiedzę i umiejętności z zakresu omawianych zagadnień;

Literatura

Obowiązkowa

1. Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy, pod red. M.P. Markowskiego i R. Nycza, Kraków 2006. Wybrane rozdziały.
2. Intersemiotyczność. Literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie). Studia, pod red. S. Balbusa, A. Hejmeja, J. Niedźwiedzia, Kraków 2004. Wybrane rozdziały.
3. Karnawalizacja. Tendencje ludyczne w kulturze współczesnej, pod red. J. Grada i H. Mamzer, Poznań 2004. Wybrane rozdziały.
4. W. Toporow, Miasto i mit, tłum. B. Żyłko, Gdańsk 2000. Wybrane rozdziały.
5. Człowiek i rzecz. O problemach reifikacji w literaturze, filozofii i sztuce, pod red. S. Wysłouch i B. Kaniewskiej, Poznań 1999. Wybrane rozdziały.
6. Tekst – rzecz – egzystencja w literaturach słowiańskich, pod red. B. Stempczyńskiej i J. Tymienieckiej-Suchanek, Katowice 2009. Wybrane rozdziały.
7. J. Łotman, Kultura i eksplozja, tłum. B. Żyłko, Warszawa 1999. Wybrane rozdziały.
8. A. Bielik-Robson, T. Stawiszyński, Zanik tragizmu, „Polonistyka” 2003, № 10, ss. 4-10.
9. M. Eliade, Sacrum. Mit. Historia, tłum. A. Tatarkiewicz, Warszawa 1993. Wybrane rozdziały.
10. R. Barthes, Mit i znak, tłum. zbiorowe, Warszawa 1970. Wybrane rozdziały.
11. H. Chałacińska-Wiertelak, Horyzonty współczesnej komparatystyki. Uwagi wstępne, [w zb.:] Problemy współczesnej komparatystyki, pod red. H. Chałacińskiej-Wiertelak i W. Wasylenki, Poznań 2003, ss. 5-12.
12. J. Sieradzan, Szaleństwo w religiach świata, Kraków 2005. Wybrane rozdziały.
13. J. Baudrillard, Precesja symulaków, tłum. T. Komendant, [w:] Postmodernizm. Antologia przekładów, red. R. Nycz, Kraków 1998, s. 175-189.
14. Komparatystyka dzisiaj. Problemy teoretyczne, t. I, red. E. Szczęsna, E. Kasperski, Kraków 2010. Wybrane rozdziały.
15. Komparatystyka dla humanistów, red. M. Dąbrowski, Warszawa 2011. Wybrane rozdziały.
16. I. Cieślík, Starcy Pustelni Optyńskiej, Kraków 2005. Wybrane rozdziały.

Dodatkowa

1. J.L. Krakowiak, Tragizm ludzkiej egzystencji jako problem filozoficzny, Warszawa 2005.
2. M. Rusinek, Retoryka obrazu. Przyczynek do percepcyjnej teorii figur, Gdańsk 2012.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do zaliczenia	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do właściwego rozpoznawania możliwości i ograniczeń wynikających z uzyskanej na danej specjalności kompetencji językowej
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych
FWS_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się aktywnością i wytrwałością w wykonywaniu zadań oraz realizacji projektów
FWS_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego specjalności studiów oraz cywilizacji ludzkiej
FWS_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych w obszarze językowym specjalności studiów, wykorzystując do tego celu różne kanały i techniki komunikacyjne w języku rodzimym oraz języku obcym
FWS_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec innych kultur
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać procesy i zjawiska językowo-komunikacyjne oraz literackie w zakresie obszaru wschodniosłowiańskiego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego na podstawie uzyskanej wiedzy, a także posługując się poznanymi metodami i narzędziami, wykorzystywanymi w badaniach filologicznych
FWS_K1_U06	Absolwent/ka potrafi refleksyjnie odnosić się do własnych pisemnych i ustnych wypowiedzi językowych oraz dokonywać ich modyfikacji pod kierunkiem wykładowcy/opiekuna naukowego
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka i literatury paradygmatami badawczymi w typowych sytuacjach językowo-komunikacyjnych i społecznych
FWS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe
FWS_K1_U14	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne w języku polskim i języku/-ach właściwych dla specjalności studiów dotyczące zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kontekstów kulturowych
FWS_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu miejsce i znaczenie językoznawstwa i literaturoznawstwa, szczególnie w zakresie wschodniosłowiańskiego obszaru językowego i kulturowego, w systemie nauk oraz ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego

Kod	Treść
FWS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie i metodologię badań językoznawczych, literaturoznawczych oraz komparatystycznych literacko-kulturowych wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję podstawowej terminologii z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie tematykę ogólną z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu tematykę szczegółową z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa obszaru języków wschodniosłowiańskich
FWS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania językoznawstwa, literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych
FWS_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju oraz najważniejsze osiągnięcia w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz badań komparatystycznych i historycznych dotyczących wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody badawcze mające zastosowanie do interpretacji i analizy tekstów użytkowych, literackich i naukowych w językach wschodniosłowiańskich oraz w zależności od specjalności studiów dotyczących obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne życie kulturalne wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego, a także metody analizy i interpretacji wytworów kultury